

Svenska Gjuteriföreningens Sammanfattning av 2021

TILLSAMMANS STÄRKER VI INDUSTRIEN

GJUTERIBRANSCHEN UNDER 2021

Gjuteribranschens 2021 präglades, precis som året dessförinnan, av pandemin som påverkade branschens möjligheter att genomföra vissa aktiviteter och evenemang som kräver social närvaro. År 2020 var ett år fyllt av oro och osäkerhet men detta har inte varit påtagligt under 2021. Majoriteten av branschens företag har under året haft fyllda orderböcker. Däremot har brist på personal varit en utmaning när restriktionerna krävde att man skulle stanna vid minsta sjukdomssymptom.

Restriktionerna har också påverkat Svenska Gjuteriföreningen som under året inte kunnat erbjuda de nätverksaktiviteter som hålls under normala omständigheter.

EN NY STRATEGI

På begäran av styrelsen har en ny strategi tagits fram som ska sätta riktlinjerna för det arbete som ska göras i föreningen. Utmaningen under arbetets gång var att särskilja på branschen och föreningen, då dessa ofta går hand i hand.

Föreningen har tagit fram en vision som har till syfte att beskriva vad man i föreningen önskar uppnå i de bästa av världar och under de bästa omständigheter.

Gjuteribranschens konferens Gjuteridagarna ställdes in och Strategidagarna genomfördes digitalt med färre personer som alla har koppling till föreningens forskningsgrupper.

År 2021 var första året för Diana Bogic som generalsekreterare. Tillsammans med två konsulter och en deltidsanställd har man på kansliet arbetat för att skapa och kommunicera ut medlemsnytta inom frågor som forskning, påverkansarbete och kompetensförsörjning. Under det senaste året har fokus även varit på att minska kostnader, sätta tydliga rutiner och strukturer som är bättre anpassade till den nya verksamheten samt ta fram en ny strategi för föreningens arbete fram till 2025.

Tillsammans stärker vi industrin

En hållbar svensk gjuteriindustri i världsklass, med tillväxt och konkurrenskraft via samverkan.

Fokus ligger på att föreningens medlemmar tillsammans stärker industrin. Möjligheten att åstadkomma förändring är större när fler engagerar sig i en fråga än när en gör det. Det är tillsammans som branschen skapar en hållbar, stark och lönsam industri.

MEDLEMSNYTTA

”VAD ÄR DET OCH VAD FÅR JAG?”

Under arbetes gång ifrågasatte styrelsen även föreningens existensberättigande; varför finns föreningen och vad skulle saknas om föreningen en dag var borta.

Dessa frågeställningar resulterade i ett antal påståenden som är viktiga för branschen och dess utveckling. Baserat på dessa aktiviteter togs det fram en inriktning på hur arbetet ska genomföras för att uppnå visionen.

“ Svenska Gjuteriföreningen informerar och inspirerar medlemmar, kunder och intressenter att i samverkan utveckla framtida branschförutsättningar.

Vi möjliggör kompetensutveckling genom att främja forskning, utveckling och utbildning; konkret samverkan, påverkansaktiviteter, omvärldsbevakning och informationsspridning. ”

Oavsett om det handlar om att skicka ut nyhetsbrev med information om omvärlden, informera politiker om branschens utmaningar eller att inspirera medlemmar att dela i projekt; är en av de två viktigaste uppgifterna för föreningen att informera och inspirera. Den andra är att möjliggöra kompetensutveckling.

Under arbetet med strategin kom ordet medlemsnytta upp som något av det viktigaste för branschen. Kansliet får ofta frågan om medlemsnytta för ett specifikt företag.

Kortfattat kan man säga att medlemsnytta är det värde man som medlem får av sitt medlemskap. Men att sätta ett värde i kronor för ett medlemskap är svårt. Anledningen till det är för att det finns två typer av medlemsnytta: direkt och indirekt medlemsnytta.

Den **direkta** medlemsnyttan är den medlemsnytta medlemmen kan se ett konkret värde av, oftast i kronor. Det är tidningen Gjuterier som företaget inte behöver betala en prenumeration på, det är projektet som möjliggör att företaget slipper ta in en konsult utan kan inom projektets ramar få arbetet gjort. Det är möjligheten att delta på Gjuteridagarna för ett reducerat pris eller kunna logga in på medlemssidorna på gjuteriforeningen.se och ta del av rapporter och statistik.

Det stora värdet finns i den **indirekta** kategorin av medlemsnytta. Några exempel på indirekt medlemsnytta är arbetet med BREF, påverkansarbete kring skatter, nätverken som säkrar branschfrågor. Detta är värden som ibland kan vara svåra att se.

Om föreningen lägger tid och resurser på exempelvis ny lagstiftning så som SF-BREF och får igenom vissa punkter innebär det att svensk gjuteriföretagen i bästa fall inte behöver lägga resurser på ny utrustning som krävs av BAT (Best available technology). Men denna nytta syns inte eftersom det är kostnader som aldrig uppkommer tack vare föreningens arbete. Man kan säga likande om kompetensförsörjning; genom att säkerställa att utbildningar finns inom gjuteriteknik ser föreningen till att säkra branschens kompetensförsörjning. Det är en kostnad som tas idag men som man ser resultat av längre fram. Skulle vi välja bort detta skulle företagen på sikt inte kunna anställa och därmed inte växa.

MEDLEMSNYTTA

FORSKNING

Forskning är en aktivitet som skapar medlemsnytta. Men det är viktigt att komma ihåg att forskning i sig inte har ett egenvärde utan värdet av forskningen är de resultat som lär oss något, dvs kompetensutvecklingen. Det är resultaten som sedan kan användas för att förbättra verksamheter, påverka omvärlden eller ta fram nytt underlag till utbildningar. Ett annat sätt som vi skapar medlemsnytta är genom att säkerställa att branschen får mervärde för pengarna genom uppväxling av forskningsmedel.

På föreningen pågår många projekt årligen som skapar medlemsnytta på olika sätt. Här kommer ett urval.

Sven-Eric Stenfors har som konsult bistått med kompetens kring frågor och ärenden gällande gjuterirelaterad forskning.

SIP METALLISKA MATERIAL

SIP Metalliska material är ett strategiskt innovationsprogram som Gjuteriföreningen tillsammans med Jernkontoret och Svenskt Aluminium är en del av. Programmet har resulterat i många projekt som skapar industrinytta och möjliggjort till hög uppväxling av forskningsmedel. Under åren sedan Metalliska Material startade har programmet resulterat i gjutrelaterade projekt genomförts för ett värde av 161 miljoner kronor. Svenska Gjuteriföreningens insats under samma period var fyra miljoner.

Arbetet utförs inom det strategiska innovationsprogrammet Metalliska material, en gemensam satsning av Vinnova, Energimyndigheten och Formas.

GRETA

GRETA-projektet ska ge Sveriges gjuteriindustri förutsättningar för en hållbar omställning med bibehållen konkurrenskraft. Målet är att ge svenska gjuterier verktyg för en hållbar omställning genom mer effektiv resursanvändning.

Genom projektet kommer gjuteriindustrins konkurrenskraft och lönsamhet att stärkas och branschen kommuniceras som en viktig aktör i Sveriges strävan för ett hållbart samhälle. Projektet kommer från flera forskningsförslag som medlemmarna presenterade i samband med Strategidagarna.

G-PROJEKT

Varje år genomförs mindre och industrinära projekt som finansieras av föreningens och drivs av det helägda Svenska Gjuteriföreningens Service AB. Budgeten brukar variera i storlek men det är sällan som den är mer än 300 000 kr. Dessa projekt ger direkt medlemsnytta då medlemmar som är projektdeltagande får lösningar på konkreta problemställningar. För de medlemmar som inte deltar finns självklart rapporter tillgängliga på föreningens hemsida. Under året beställde de tre forskningsgrupperna två projekt vardera. Rapporterna till dessa finns att hitta under publikationer på föreningens hemsida.

MEDLEMSNYTTA

KOMPETENS

Kompetensrådet har under året arbetat med flera projekt för att främja och öka branschens möjligheter för kompetensutveckling.

En ansökan har skickats in för att ta fram en kortare YH-utbildning inom gjuteriteknik på Jönköping University. Vid beviljad ansökan påbörjas arbetet med utbildning under hösten 2022. Syftet är att kunna stärka medlemmarnas möjlighet att säkra kompetensförsörjningen.

Vidare har kompetensrådet arbetat med validering; både vad gäller att uppdatera befintliga frågor samt ta fram en rutin för praktisk validering. Framtagningen av den praktiska valideringen genomfördes inom ramen för ett projekt som finansierades av Myndigheten för yrkeshögskolan. Validering är ett verktyg för att hitta luckor i nuvarande kompetens och därefter på ett mer resurseffektivt sätt kompetensutveckla.

Jessica Elfsberg, Scania, är ordförande i Kompetensrådet. Kompetensrådet träffas en gång per månad och arbetar med frågor som rör utbildning, attraktivitet, information och kompetensförsörjning i stort.

METALLKOMPETENS

Gjuterihandboken har länge funnits i tryckt form och de senaste 10 åren har den även funnits digitalt. Tidigt under 2021 flyttades boken över till Metallkompetens.se, en plattform där utbildningsmaterial kring metaller och processer finns att hitta. Förutom Gjuterihandboken finns där även material från Svenskt Aluminium och Jernkontoret.

Handboken uppdateras regelbundet för att säkerställa att innehållet är relevant och modernt samt att det går att koppla det till de frågor som finns inom valideringsverktyget. Handboken är kostnadsfri för alla, oavsett om man är student eller ett medlemsföretag. Handboken är ett sätt att informera om branschen och våra processer.

www.metallkompetens.se

MEDLEMSNYTTA

PÅVERKAN

Föreningens påverkansarbete utgår från svenska gjuteriers intressen och behov. Med hänsyn till de begränsade resurser som finns arbetar man med de frågor som berör gjuterier och även inom denna kategori prioriteras frågor. Arbetet är oftast behovsstyrt men vid beslut från styrelsen arbetar man även proaktivt med vissa frågor. Det är framför allt Branschrådet som arbetar med frågor som berör påverkan. Tidskriften Gjuteriet, i ett delägt bolag med Sveriges Gjuteritekniska Förening, är en av våra kanaler till medlemmarna.

Påverkansfrågor är nästan alltid det vi kallar osynlig medlemsnytta. Exempelvis påverkan på politiker, myndigheter och finansärer; lyfta en attraktivare bild av branschen samt bygga relationer med starkare påverkansaktörer.

Peter Göttfert, VD/ägare Norrlandsgjuteriet och styrelseledamot i Svenska Gjuteriföreningen och Branschrådet, har engagerat sig i bland annat frågor kring energiförsörjning och materialförsörjning.

www.svenskgjutet.se

SF-BREF OCH IED

EU:s industriutsläppsdirektiv (IED) reglerar bland annat utsläpp till luft och vatten för industriell verksamhet. Direktivet omfattar bindande krav kopplade till bästa tillgängliga teknik, så kallade BAT-slutsatser, för olika branscher och processer. Dessa sätts i sin tur i branschvisa BREF-dokument. BAT-slutsatserna sätts i EU:s dokument kring bästa tillgängliga teknik för olika branscher. Fyra år efter att den är beslutad måste alla Europas IED-gjuterier uppfylla de nya kraven.

Gjuteriföreningen har arbetat aktivt med BREF och IED. Den stora delen av arbetet genomförs under 2022 då utkastet och efterföljande revideringar genomförs. I arbetet med SF BREF är Gjuteriföreningens grundinställning att kraven skall i BREF:en ska likna den svenska lagstiftningen och de kravnivåer vi har här. Detta för att skapa likvärdiga verksamhetsvillkor över hela Europa samt minimera de investeringar som måste göras av svenska gjuterier.

SVENSKGJUTET

Projektet Svensk gjutet har pågått sedan 2019 men det var först 2021 som det lanserades digitalt. Under projektets gång har över 300 000 personer, som inte tidigare tagit del av innehåll från gjuteribranschen, fått ta del av inspirerande berättelser från personer i branschen och informativa filmer om vad gjutning faktiskt är. Projektet kommer att fortsätta under nästkommande år. Målet är att skapa en attraktivare syn på gjuteriindustrin genom att nå ut till personer från 16-35 år.

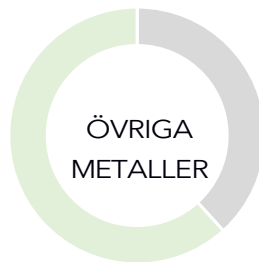
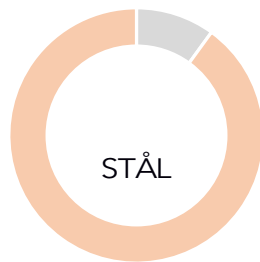
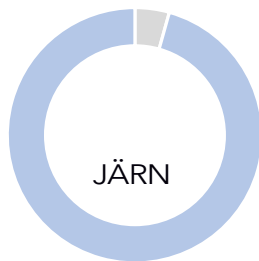
GJUTEN DESIGN

Inspirationen till projektet Gjutten Design inkom under Strategidagarna 2020 där en medlem påtalade att konstruktörer som normalt inte konstruerar för gjutning behöver tips på hur de ska tänka.

Efter en inventering av material som fanns beslutade branschrådet att ta fram korta filmer som baserades på postern som togs fram på 80-talet. Postern har uppdaterats och finns nu tillgänglig för beställning.

2021 I DIAGRAM OCH SIFFROR

MEDLEMMAR I GJUTERIFÖRENINGEN (ANTAL FÖRETAG)

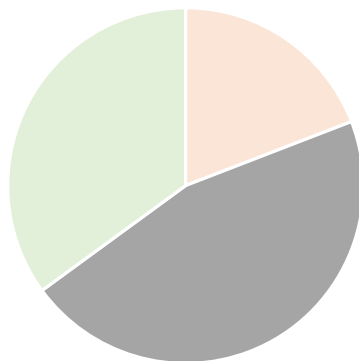

52 LEVERANTÖR

16 KÖPARE AV GJUTNA
KOMPONENTER

59 GJUTERIER

FÖRDELNING AV MEDEL

Branschråd ■ Kompetensråd ■ Forskningsråd

21

NYHETSBRV

8000

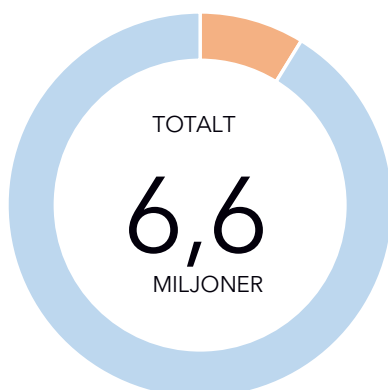
UNIKA BESÖKARE PÅ HEMSIDAN

200 000

VISNINGAR PÅ
YOUTUBE

UTDRAG FRÅN ÅRSREDOVISNINGEN

INTÄKTER

■ Gjuteriföreningen ■ Service AB

RESULTAT 2021

GJUTERIFÖRENINGEN: 2 661 KR

SERVICE AB: 723 486 KR

BALANSOMSLUTNING

GJUTERIFÖRENINGEN: 17 777 240 KR

SERVICE AB: 17 441 991 KR

EGET KAPITAL

GJUTERIFÖRENINGEN: 15 376 293 KR

SERVICE AB: 16 203 492 KR

Sammanfattning för externt bruk

Svenska Gjuteriföreningen

Skolagatan 4

553 16 Jönköping

